

CZU: 619:615:636.084(478)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.4980600>

ROLUL MEDICAMENTELOR DE UZ VETERINAR ȘI AL PREMIXURILOR MINERALE ÎN ASIGURAREA BUNĂSTĂRII ȘI SĂNĂTĂȚII ANIMALELOR AGRICOLE

Serghei BALACCI

Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie

În premieră s-a evaluat domeniul produselor farmaceutice de uz veterinar și condițiile de bunăstare ale sectorului animalier din Republica Moldova. S-au studiat particularitățile, structura și tendințele în dinamică a unităților autorizate pentru fabricarea, deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale. S-a constatat că cantitatea de medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale produse în Republica Moldova nu acoperă pe deplin necesitatea lor (7,9% în 2020). Astfel, cea mai mare pondere de produse farmaceutice de uz veterinar este acoperită din contul importurilor.

Cuvinte-cheie: medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri, premixuri minerale, bunăstare animală.

THE ROLE OF VETERINARY MEDICINES AND MINERAL PREMIXES IN ENSURING THE WELFARE AND HEALTH OF FARM ANIMALS

For the first time, the field of veterinary pharmaceuticals and the welfare conditions of the animal sector in the Republic of Moldova were evaluated. The particularities, structure and trends of the authorised units for the manufacture, ownership, distribution and dispense of veterinary medicines, feed additives and mineral premixes were studied. It was found that the amount of veterinary medicines, feed additives and mineral premixes produced in the Republic of Moldova does not fully cover their need (7.9% in 2020). Thus, the largest share of veterinary pharmaceuticals is covered by imports.

Keywords: veterinary medicines, feed additives, mineral premixes, animal welfare.

Introducere

O caracteristică esențială a profesiei de medic veterinar este promovarea excelenței în exercitarea profesiei, întru asigurarea sănătății publice. Medicul veterinar este obligat, grație pregătirii sale complexe, să acorde servicii de sănătate de înaltă calitate, pentru respectarea drepturilor pacientului, prevăzute și protejate de lege. Pentru aplicarea acestor principii în domeniul farmaceutic veterinar trebuie aplicate metode de asigurare a calității care țin de exploatarea unităților autorizate pentru fabricarea, deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar și înregistrarea lor în Registrul de Stat.

Este evident că domeniul medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și al premixurilor minerale prezintă anumite elemente specifice, în comparație cu alte domenii de bunuri și servicii, care limitează aplicarea deplină a mecanismelor economiei de piață bazate pe interacțiunea liberă dintre cerere și ofertă. Această realitate impune supravegherea riguroasă din partea autorităților de control a modului de funcționare a domeniului farmaceutic veterinar și asigurarea unor intervenții prompte în situația în care sunt identificate cazuri de neconformitate și de neasigurare a inofensivității și calității medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale.

Material și metode

În calitate de obiect de studiu a servit domeniul produselor farmaceutice de uz veterinar și condițiile de bunăstare ale animalelor în sectorul real al economiei naționale. Studiul acestui domeniu a inclus concomitent și informația oficială, prezentată în rapoartele activității subdiviziunilor teritoriale de profil, publicate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), rapoartele Comisiei medicamentelor de uz veterinar, în actele normative internaționale și în cele naționale elaborate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor [1-7]. De asemenea, la realizarea cercetărilor s-a ținut cont de principiile de farmacovigență, inofensivitate și biosecuritate a produselor farmaceutice de uz veterinar, pe tot lanțul managerial și tehnologic al acestora, în special de influența lor asupra statusului fiziologic al organismului. În același timp, au fost luate în calcul și posibilele divergențe ale farmacodinamicii și farmacocineticii, reacții adverse și impacte neprevăzute asupra organismului și mediului înconjurător.

Prelucrarea biometrică a materialului cifrologic obținut s-a efectuat în conformitate cu metodologiile de specialitate acceptate în domeniul biologic [8,9].

Rezultate și discuții

La ora actuală cadrul de reglementare a activității farmaceutice în domeniul medical veterinar este asigurat de: Legea nr.119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar [10], Hotărârea Guvernului nr.157/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei medicamentelor de uz veterinar [1], Hotărârea Guvernului nr.696/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar [12], precum și de alte acte normative [13].

Prevederile acestor acte normative cuprind cerințe și norme prin care au fost stabilite condițiile și procedura de înregistrare, fabricație, import, depozitare, distribuție și eliberare a medicamentelor de uz veterinar în scopul introducerii lor pe piața Republicii Moldova.

Pentru a fi utilizate în practica medicinei veterinare, medicamentele de uz veterinar și premixurile minerale se autorizează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor prin intermediul Comisiei medicamentelor de uz veterinar cu eliberarea certificatului de înregistrare. Legea nr.119/2018 stabilește un termen de autorizare a medicamentelor de până la 210 zile de la data depunerii cererii de autorizare de către agentul economic.

Certificatul de înregistrare este valabil 5 ani de la data eliberării, în conformitate cu Nomenclatorul actelor permissive eliberate de autoritățile emitente persoanelor fizice și juridice pentru practicarea activității de întreprinzător, aprobat prin Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Termenul de valabilitate a certificatului de înregistrare poate fi prelungit după 5 ani, pe baza unei reevaluări a Dosarului Normativ Tehnic și a raportului risc-beneficiu de către ANSA. După prelungirea termenului, certificatul de înregistrare este valabil pe o durată nedeterminată [10].

Ca bază pentru aprobarea deciziei de înregistrare și reînregistrare a medicamentelor și premixurilor servesc rezultatele expertizei Dosarului Normativ Tehnic, efectuată de comisia de experți, care examinează documentația referitoare la elaborarea, fabricarea și implementarea medicamentelor de uz veterinar, prezentată de către solicitanți pentru înregistrarea de stat a medicamentelor [10,11].

Întru executarea Legii nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător, ANSA a asigurat organizarea Ghișeului Unic pentru actul permisiv: certificatul de înregistrare a medicamentului de uz veterinar și premixului mineral. În baza Ordinului ANSA nr.156/2019 cu privire la stabilirea unor cerințe sanitare veterinare, atribuțiile de primire a cererilor pentru obținerea certificatului de înregistrare s-au atribuit Direcției control medicamente de uz veterinar și hrana pentru animale.

Astfel, începând cu 10 aprilie 2019, depunerea de către solicitanți a cererilor și documentației de înregistrare descrise în art.9 al Legii nr.119/2018, în format electronic sau pe hârtie, se efectuează la Ghișeul Unic.

În conformitate cu prevederile incluse în actele sus-menționate, medicamentele de uz veterinar și premixurile minerale pot fi comercializate doar dacă sunt autorizate și înregistrate în Registrul de Stat al Republicii Moldova.

Registrul de Stat al medicamentelor de uz veterinar a fost elaborat și implementat în ianuarie 2019 și face posibilă identificarea rapidă și vizualizarea detaliată a fiecărui medicament de către cei interesați, cum ar fi: persoane fizice, agenți economici, inspecții teritoriale ai ANSA.

În acest context, ținem să remarcăm că la 1 ianuarie 2021 în Registrul de Stat al medicamentelor de uz veterinar erau înregistrate 1347 de medicamente de uz veterinar și premixuri minerale, dintre care 750 se eliberează cu prescripție și 597 se eliberează fără prescripție veterinară [7].

Deși în domeniul farmaceutic veterinar activează un număr important de actori, tendințele care s-au conturat în ultimii ani denotă existența unor activități de concentrare. Astfel, există 4-5 companii care au o influență majoră în dezvoltarea pieței farmaceutice veterinare și în stabilirea prețurilor la medicamentele de uz veterinar, la aditivii furajeri și la premixurile minerale.

La data de 31 decembrie 2020 în Republica Moldova erau înregistrate 318 unități farmaceutice veterinare în care activau 362 de medici veterinari [4-6].

Tabelul 1

Repartizarea unităților farmaceutice veterinare pe teritoriul Republicii Moldova (unități)

Tipul de unități	Zona urbană	Zona rurală	Total
Fabrici	2	3	5
Depozite	29	8	37
Farmacii	7	1	8
Puncte farmaceutice	219	49	268
Total	257	61	318

Este de menționat faptul că majoritatea farmaciilor și punctelor farmaceutice veterinare (82%) sunt amplasate în orașele și centrele raionale, iar în localitățile rurale acestea practic lipsesc.

Cauza primară a lipsei farmaciilor în localitățile rurale este rentabilitatea scăzută a acestora, depopularea continuă a satelor, dar și lipsa medicilor veterinari sau a impedimentelor existente pentru activitate medicală în localitățile rurale. În acest sens se impune elaborarea de către autoritățile de resort a unor instrumente care să abordeze problemele existente și să ofere soluții pentru dezvoltarea proporțională a rețelei unităților farmaceutice veterinare în toată țara.

Analiza efectuată în cadrul prezentului studiu a arătat că 73 (32,3%) de farmacii și puncte farmaceutice veterinare din totalul de 226, care se află în zona urbană, sunt amplasate în municipiul Chișinău.

În 2020 din totalul de 268 de puncte farmaceutice veterinare 220 de unități sunt amplasate în construcții și 46 în construcții provizorii, adică practic fiecare al cincilea punct farmaceutic veterinar este amplasat în construcții provizorii „de tip container”. Totodată, multe unități farmaceutice veterinare nu corespund metrajului stabilit de legislația în vigoare. De exemplu, în municipiul Chișinău sunt înregistrate în total 70 de puncte farmaceutice veterinare, dintre care 14,3% au doar numai 2 m² și peste 74,3% au o suprafață mai mică de 15 m², care este stabilită prin Hotărârea Guvernului nr.696/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar [12], dar și prin alte acte normative.

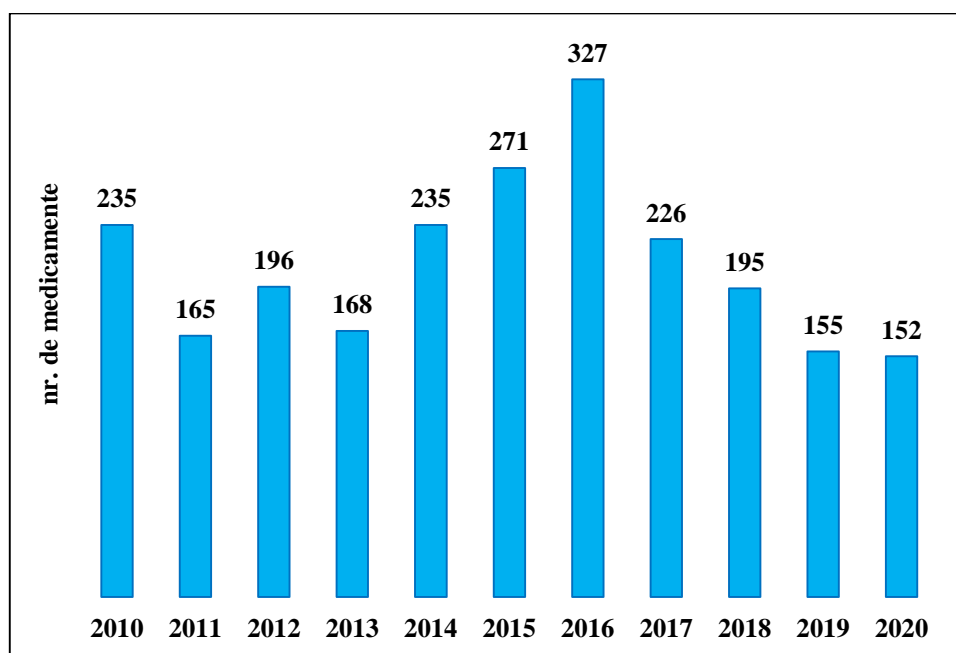

Fig.1. Numărul de medicamente înregistrate anual (2010-2020).

În ultimii 10 ani, conform rapoartelor ANSA (Fig.1), se observă că numărul de medicamente de uz veterinar, al aditivilor furajeri și premixurilor minerale înregistrate anual are un caracter oscilatoriu, cu maximum de înregistrări în 2016 și constituie 327 de medicamente înregistrate, față de minimum 152 în 2020 [1-6].

Este de remarcat faptul că cantitatea de medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale produse în Republica Moldova nu acoperă pe deplin necesarul lor.

Datele Tabelului 2 denotă că fabricarea maximală de medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale autohtone s-a înregistrat în anul 2016 și constituia 23% din totalul celor înregistrate. În anul 2020 s-a înregistrat o reducere a medicamentelor, aditivilor și a premixurilor fabricate în comparație cu 2016 și a constituit 7,9%, adică s-a micșorat de 2,9 ori. Astfel, ponderea cea mai mare a cererii de medicamente de uz veterinar este acoperită din contul importurilor.

Medicamentele de uz veterinar, aditivii furajeri și premixurile minerale utilizate în Republica Moldova se pot grupa după originea lor în 4 grupe semnificative: a) autohtone, b) importate din Comunitatea Statelor Independente (CSI), c) importate din Uniunea Europeană (UE) și d) importate din alte țări [2,4-7].

Tabelul 2

**Țara de origine a medicamentelor de uz veterinar comercializate în
Republica Moldova, anii 2016-2020**

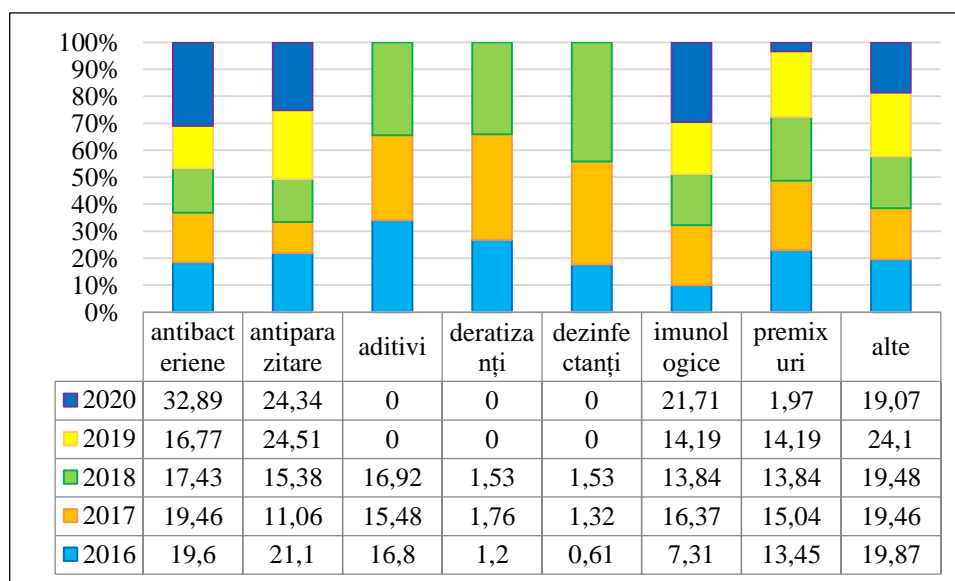
Țara de origine	Numărul de medicamente înregistrate pe an (%)				
	2016	2017	2018	2019	2020
Autohtone	23	15	10,3	19	7,9
Alte țări	7	12	7,7	8	5,9
CSI	25	22	26,6	30	43,4
UE	45	51	55,4	43	42,8

Ponderea cea mai mare în importul medicamentelor de uz veterinar, al aditivilor furajeri și al premixurilor minerale revine statelor membre ale UE și CSI, care în 2020 constituia peste 86% din totalul de medicamente înregistrate.

Din datele Tabelului 2 se observă o creștere semnificativă a cotei medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale importate din CSI: de la 25% în 2016 până la 43,4% în 2020.

Cantitatea de medicamentele de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale importate din alte țări, practic, se menține în limitele valorii anului 2016, cu excepția anului 2017, când constituia 12%, iar cele importate din UE oscilează nesemnificativ în ultimii doi ani. Evoluția dinamicii importurilor arată că piața Republicii Moldova în ultimii ani se stabilizează, iar originea medicamentelor, aditivilor și a premixurilor este multiplă. De exemplu, în anul 2017 s-au importat medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și premixuri minerale din peste 28 de țări.

Analizând din punctul de vedere al apartenenței medicamentelor de uz veterinar la „grupa terapeutică” (Fig.2), observăm că cea mai mare pondere de medicamente de uz veterinar – 32,89% (2020) din totalul înregistrărilor de medicamente este deținută de „grupa antibacteriene”, care în comparație cu 16,77% (2019) practic s-a dublat.

Fig.2. Înregistrarea medicamentelor de uz veterinar după grupa terapeutică (%).

O altă latură a activității farmaceutice veterinare este faptul că Republica Moldova nu exportă medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și premixuri minerale autohtone. În scopul prevenirii evoluției negative a activității de import-export de medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale și îmbunătățirii balanței comerciale este indicată aplicarea unor politici de diversificare a piețelor de desfacere a medicamentelor, aditivilor și a premixurilor autohtone. Urmare a acestei discrepanțe, atât de mari, dintre ponderea piețelor de desfacere pentru producătorii autohtoni este foarte importantă promovarea imperativă a politicilor și acțiunilor de elaborare și armonizare a legislației și standardelor de producere, precum și alte acțiuni care să abordeze impedimentele în exportul medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale atât pe piețele UE, cât și pe cele ale CSI.

Republica Moldova are un potențial mare de dezvoltare a sectorului de producere a medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale. La ora actuală este oportună, indispensabilă și necesară o politică de stimulare a activităților de producere pentru producătorii autohtoni, pe de o parte – pentru îndestularea pieței interne, iar, pe de altă parte, care să vizeze în speță penetrarea medicamentelor, aditivilor și premixurilor autohtone pe piețele externe.

În ultimul timp, atât în Uniunea Europeană, cât și în Republica Moldova se atestă o creștere alarmantă a numărului de medicamente (umane sau de uz veterinar) de contrabandă sau contrafăcute în ceea ce privește originea, istoricul (termenul) sau sursa acestora [14-18]. Aceste medicamente conțin de obicei ingrediente inferioare standardelor de calitate, sunt contrafăcute, fără substanțele active declarate, sau în doze incorecte, prezentând astfel o amenințare gravă pentru sănătatea publică.

Tabelul 3

Numărul de controale ale unităților farmaceutice veterinare pe anul 2019

Obiectul supus controlului	Controale executate	Prescripții pentru înlăturarea neconformităților	Procese-verbale de contravenție	Amenzi (nr.)	Suma încasată, (lei)
Unități farmaceutice veterinare	306	70	12	12	17425

Datele Tabelului 3 atestă că în anul 2019 Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor a efectuat 306 controale planificate și inopinate ale unităților farmaceutice veterinare în urma cărora s-au aplicat 70 de prescripții pentru înlăturarea neconformităților depistate și s-au întocmit 12 procese-verbale. În urma intervențiilor inspectorilor s-au constatat diferite încălcări ale legislației de profil, dar niciuna dintre acestea nu se referă la contrafacerea și contrabanda cu medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și cu premixuri minerale.

Medicamentele, aditivii și premixurile minerale contrafăcute pot ajunge în sectorul animalier nu doar pe căi ilegale, dar și prin intermediul farmaciilor autorizate. Acest fapt reprezintă un pericol major pentru bunăstarea și sănătatea animalelor și poate duce la diminuarea încrederii populației în integritatea sistemului sanitar veterinar. Astfel, pentru a face față acestor amenințări biologice și economice în continuă creștere este necesară ajustarea cadrului legal național în domeniul farmaceutic menționat. În această ordine de idei este regretabil faptul că până în prezent în Republica Moldova nu s-a efectuat o analiză statistică la nivelul influenței statutului fiziologic al organismului animal, mediului înconjurător și sănătății publice, care ar permite evaluarea pieței medicamentelor, aditivilor și premixurilor de contrabandă, neînregistrate și contrafăcute. Prin urmare, în mod indirect, existența medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale contrafăcute și de contrabandă poate fi atestată în urma analizei datelor Serviciului Vamal privind importurile acestora, raportate la datele Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor privind producția lor și la datele Ministerului Economiei și Infrastructurii privind datele obținute în urma comercializării produselor farmaceutice veterinare.

Concluzii

1. Cererea pentru medicamentele de uz veterinar, aditivii furajeri și premixurile minerale prezintă o flexibilitate redusă în raport cu prețul de comercializare, în comparație cu alte produse și servicii introduse pe piață.
2. Majorarea prețurilor de comercializare a medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și a premixurilor minerale, folosirea acestora din contrabandă și/sau contrafăcute influențează radical funcționarea sistemelor fiziologice ale organismului animalelor în procesul de pregătire și obținere a produselor alimentare de origine animală și, implicit, bunăstarea întregii societăți.
3. Se constată un număr mic de medicamente de uz veterinar, aditivi furajeri și de premixuri minerale fabricate în Republica Moldova (7,9% în 2020).
4. Atât cadrul instituțional, cât și instrumentele folosite de autorități prezintă multiple deficiențe, care fac imposibilă atingerea dezideratelor stipulate în documentele de politici în domeniul activității farmaceutice veterinare.
5. În perspectiva imediată se cere o colaborare mai eficientă a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în scopul elaborării, promovării și implementării cerințelor și normelor în domeniul medicamentelor de uz veterinar, aditivilor furajeri și premixurilor minerale.

6. Actualmente, măsurile care se întreprind de către autoritățile responsabile ale statului în domeniul farmaceuticii veterinare sunt caracteristice unor intervenții paliative, care mai mult imită o anumită activitate, fiind în imposibilitate de a exercita o influență reală asupra situației din acest sector.

Referințe:

1. Analiza Impactului de Reglementare la proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar. Disponibil: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/proiectul_317_0.pdf
2. ANSA. *Activitatea farmaceutică veterinară*. Lista unităților autorizate. Disponibil: <http://www.ansa.gov.md/ro/content/s%C4%83n%C4%83tatatea-%C8%99i-bun%C4%83starea-animalelor#tab-0-2>
3. ANSA. *Comisia medicamentelor de uz veterinar*. Raport anual. Disponibil: <http://www.ansa.gov.md/ro/content/comisia-medicamentelor-veterinare>
4. ANSA. *Raport anual privind înregistrarea produselor farmaceutice de uz veterinar pentru anul 2016*. Disponibil: <http://ansa.gov.md/uploads/files/Farmaceutica/Raport%20inregistrare%20medicamente%20pentru%202016.pdf>
5. ANSA. *Raport anual privind înregistrarea produselor farmaceutice de uz veterinar pentru anul 2017*. Disponibil: <http://www.ansa.gov.md/uploads/files/Farmaceutica/2018/Raport%20medicamente.PDF>
6. ANSA. *Raport anual privind înregistrarea produselor farmaceutice de uz veterinar pentru anul 2018*. Disponibil: <http://www.ansa.gov.md/ro/content/comisia-medicamentelor-veterinare>
7. Registrul de Stat al medicamentelor de uz veterinar. Disponibil: <http://registru.ansa.gov.md/>
8. ИВАНТЕР, Э.В., КОРОСОВ, А.В. *Элементарная биометрия*. Петрозаводск: ПетрГУ, 2010. 104 с. ISBN 978-5-8021-1112-3
9. МЕРКУРЬЕВА, Е.К. *Основы биометрии*. Москва: Издательство МГУ, 1963. 242 с.
10. Legea nr.119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.309-320, art.468. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=105483&lang=ro
11. Hotărârea Guvernului nr.157/2019 cu privire la aprobarea Regulamentului Comisiei medicamentelor de uz veterinar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2019, nr.94-99, art.196. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=112867&lang=ro
12. Hotărârea Guvernului nr.696/2020 cu privire la aprobarea Cerințelor privind dotarea și exploatarea unităților autorizate pentru deținerea, distribuția și eliberarea medicamentelor de uz veterinar. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2020, nr.259-266 art.868. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123455&lang=ro
13. Ordinul nr.79/2019 cu privire la aprobarea listelor de verificare pentru domeniile de control ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2019, nr.132-138, art.672. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=125638&lang=ro
14. Agora. *Contrabandă de medicamente din Federația Rusă*. 2016. Disponibil: <https://agora.md/stiri/18459/video--contrabanda-de-medicamente-din-federatia-rusa>
15. News. *Contrabandă cu medicamente la punctul vamal Cahul*. 2011. Disponibil: <https://point.md/ru/novosti/proisshestviya/contrabanda-cu-medicamente-la-punctul-vamal-cahul>
16. Poliția de frontieră a Republicii Moldova. *Tentativă de contrabandă cu medicamente la frontiera de stat*. 2021. Disponibil: <https://www.border.gov.md/index.php/ro/tentativa-de-contrabanda-cu-medicamente-la-frontiera-de-stat>
17. Publika. *Contrabandă cu medicamente la frontiera de stat*. 2021. Disponibil: https://www.publika.md/contrabanda-cu-medicamente-la-frontiera-de-stat-ce-explicatii-a-avut-un-moldovean-_3095725.html
18. Știri md. *Contrabandă cu medicamente. Marfa urma să ajungă în România*. 2013. Disponibil: <https://stiri.md/article/incidente/contrabanda-cu-medicamente-marfa-urma-sa-ajunga-in-romania>

Date despre autor:

Serghei BALACCI, doctorand, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie din Chișinău.

E-mail: sergiobalacci@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9961-6806

Prezentat la 29.04.2021